

Nr RPO – 540881 – II/06/PS Wniosek do Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2006 r. o stwierdzenie niezgodności art.247 § 1 kpk z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

K 34/06

Komunikat prasowy po rozprawie dotyczącej przymusowego doprowadzenia.

Przepis Kodeksu postępowania karnego dotyczący przymusowego doprowadzenia jest niezgodny z konstytucją. Nie chroni jednostki przed arbitralnością władzy, gdyż przyczyny pozbawienia wolności nie zostały wyraźnie określone w ustawie. Przepis traci moc obowiązującą z upływem 12 (dwunastu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw.

5 lutego 2008 r. o godz. 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący przymusowego doprowadzenia.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 247 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego jest niezgodny z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Przepis traci moc obowiązującą z upływem 12 (dwunastu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego kwestionowany przepis nie spełnia zawartego w Konstytucji wymogu - adresowanego do ustawodawcy - określenia w ustawie zasad ograniczenia lub pozbawienia wolności. Nie reguluje w sposób kompletny istotnych elementów ograniczenia wolności osobistej, pozostawiając organowi zarządzającemu zatrzymanie nieograniczoną swobodę w ustalaniu ostatecznego kształtu tego ograniczenia. W konsekwencji przepis ten nie chroni jednostki przed arbitralnością władzy, gdyż przyczyny pozbawienia (ograniczenia) wolności nie zostały wyraźnie określone w ustawie.

Regulacja zawarta w kwestionowanym przepisie jest niezgodna również z zasadą proporcjonalności. Zgodnie z nią ograniczenia (pozbawienie) wolności osobistej mogą być ustanawiane tylko wtedy, "gdy są konieczne w demokratycznym państwie". Stosowanie zatrzymania i przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej powinno służyć realizacji podstawowych celów procesu karnego, tj. zapewnieniu tego, aby sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności oraz zapewnieniu, aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie. Niezbędność w znaczeniu, jakie nadaje zasada proporcjonalności, wymaga jednak wykazania, iż osiągnięcie tych celów nie byłoby możliwe przy zastosowaniu innych, mniej uciążliwych dla jednostki środków. Tymczasem kwestionowany przepis w żaden sposób nie uzależnia sięgnięcia po najdalej idący środek przymusu procesowego (krótkotrwale pozbawienie wolności osobistej osoby korzystającej z domniemania niewinności) od udokumentowania nieskuteczności innych środków, czy też od uprawdopodobnienia ich potencjalnej nieskuteczności.

Rozprawie przewodniczył sędzia TK Wojciech Hermeliński, a sprawozdawcą był sędzia TK Marian Grzybowski.

Wyrok jest ostateczny, a jego sentencja podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw.